

Valtiontalouden kehukset 2006-2009

Kehitysyhteistyömomentti 24.30.66

Kansalaisjärjestöjen kannanotto 24.2.2005

Kansalaisjärjestöt vaativat, että hallitus pyörittää viimekeväisen kehyspäätöksensä. Hallituksen tulisi pitää kiinni hallitusohjelmastaan ja huolehtia omalta osaltaan siitä, että Suomen kehitysyhteistyömäärärahat saavuttavat 0,7 prosenttia BKTL:stä vuoteen 2010 mennessä.

1. Köyhyyttä vastaan, globaalin turvallisuuden puolesta

Äärimmäisen köyhyyden puolittaminen vuoteen 2015 mennessä on vielä mahdollista jos sitoumuksissa pysytään, totesi tammikuussa julkaistu YK:n vuosituhatvointien toteutumista käsittelevä raportti ⁽¹⁾.

Suomen hallituksen ja YK:n viimesykyisissä turvallisuuspoliittisissa selonteoissa äärimmäisen köyhyyden vähentäminen nostetaan avainasiaksi myös globaalin turvallisuuden parantamisessa ⁽²⁾.

2. Suomi panostaa kehitysyhteistyöhön EU:n keskiarvoa vähemmän

Viime kuukausien tapahtumat ovat osoittaneet, että suomalaiset haluavat auttaa ja toivovat hallitukselta aktiivisempaa osallistumista köyhyyden vastaiseen työhön.

Suomi ei tällä hetkellä kannu vastuutaan YK:n vuosituhatvointien täyttämistä. Vuonna 2003 Suomi käytti kehitysyhteistyöhön 0,35 prosenttia bruttokansantulosta (bktl). Tämä on selvästi alle EU-maiden maksatusten keskiarvon (0,44 prosenttia) ja kaukana pohjoismaiden keskiarvosta (0,7 prosenttia) ⁽³⁾. Vuodeksi 2005 Vanhasen hallitus on budjetoitunut kehitysyhteistyöhön 0,39 prosenttia bktl:stä.

Kehitysyhteistyömäärärahojen alhainen taso heikentää Suomen kansainvälistä arvostusta. Suomen poikkeuksellisen heikko osallistuminen kehitysyhteistyöhön mainittiin muun muassa YK:n vuosituhatvointieraportissa.

3. Nykyisillä suunnitelmilla hallitusohjelman tavoitteiden saavuttaminen mahdotonta

Hallitus on hallitusohjelmassaan sitoutunut tavoittelemaan 0,7 prosentin kehitysyhteistyömäärärahasoaa vuoteen 2010 mennessä. Vanhasen hallitus on kuitenkin nostanut määrärahoja hitaasti ja siirtänyt suuren osan nostosta seuraavan hallituksen vastuulle.

Valtiontalouden kehysuunnitelmat ovat räikeässä ristiriidassa hallituksen vaalilupauksen kanssa. Viime maaliskuussa sovittu budjettikehys vuosille 2005-2008 estää määrärahojen tasaisen noston seuraavan kolmen vuoden aikana ⁽⁴⁾. Esimerkiksi vuoden 2007 ja 2008 määrärahat ovat yhtä suuret, mikä tarkoittaa bktil-osuuden laskua. Näin viime vuoden kehyspäätös on käytännössä mitätöinyt hallitusohjelman lupaukset.

Ulkoministeriön toiminta- ja taloussuunnitelmassa ehdotetaan vuoden 2009 määrärahasoksi vain 0,56 prosenttia ⁽⁵⁾. 0,7 prosentin tason saavuttaminen vuonna 2010 vaatisi yhtäkkisen hyppäyksen yhdessä vuodessa, mikä on pitkäjänteiseen kumppanuuteen pohjautuvalle kehitysyhteistyölle suuri ongelma.

Istuva hallitus on siis käytännössä tehnyt tulevan hallituksen tehtävän täysin mahdottomaksi.

4. Avun tarve kasvanut tsunamin vuoksi

Apu tsunamin uhreille on tarpeen ja Suomen tulee pitää kiinni lupauksestaan myöntää alueelle 50 miljoonaa euroa hätäapua ja tukea jälleenrakennukseen. Apua muille köyhille maille ei kuitenkaan saa tämän vuoksi leikata. Maailmassa kuolee joka viikko saman verran ihmisiä nälkään kuin tsunami vaati uhreja. Tsunami-avun ja muiden sitoumusten täyttäminen yhtäaikaaisesti on mahdollista vain hallituksen budjettikehystä laajentamalla.

5. Kehitysyhteistyömäärärahoja nostettava tasaisesti 0,7 prosenttiin vuonna 2010

Suomen kansainvälinen maine ja uskottavuus kärsivät, ellei hallitus vakavissaan pyri 0,7 prosentin bktil-tavoitteeseen. Nykyhallituksen talouskehukset tekevät 0,7 prosentin tavoitteen saavuttamisen seuraavalle hallitukselle mahdottomaksi.

Allekirjoittaneet kansalaisjärjestöt odottavat hallituksen pitävän kiinni vaalilupauksistaan. Järjestöt vaativat, että määrärahoja nostetaan 0,7 prosenttiin hallituksen tämänhetkisiä suunnitelmia nopeammin ja tasaisemmin.

Perustelut järjestöjen kannanotolle valtiontalouden kehysistä 2006-2009.

(1) Jeffrey D. Sachs, 2005, Investing in Development, A Practical Plan to Achieve the Millennium Development goals (UN Millennium Project 2005)

(2) UN, 2004, A more secure world: Our shared responsibility (UN 2004)

(3) OECD-DAC, joulukuu 2004, Final ODA Data for 2003, www.oecd.org. Tilasto vuoden 2004 kehitysyhteistyömaksatuksista ei ole vielä valmistunut.

(4) Valtiovarainministeriö, maaliskuu 2003, Valtiontalouden Kehykset vuosille 2005—2008 (www.vm.fi)

(5) Ulkoministeriö, Ulkoasiainministeriön toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2006-2009 (www.formin.fi)

Allekirjoittajat

Adoptioperheet ry
Changemaker
Coulorfingers ry
Crash ry

Dodo - Tulevaisuuden elävä luonto ry
Emmaus Helsinki ry
ENO-verkkokoulu
Etnia ry.
Etnokult
Evankelisluterilainen Lähetysyhdistys Kylväjä
Fida International
Globaali sosiaalityö ry
Helinä Rautavaaran etnografisen museon säätiö
Hyvinkään kehitysmaayhdistys
Ihmisoikeusliitto ry.
Interpedia ry
Jokilaakson Maailmankauppa
Kansainvälinen solidaarisuussäätiö
Kansainvälinen vapaaehtoistyö KVT ry
Kassandra ry
Kehitysmaayhdistys Pääskyt ry
Kehitysmaayhdistys Tasajako ry
Kehitysyhteistyöjärjestöjen EU-yhdistys Kehys
KEPA
Kirkon Ulkomaanapu
Kuuroiden Lähetys - De Dövas Mission ry
Käsiteollisuuden tutkimusseura ry
Maailmankauppojen liitto ry
Maailmanvaihto ry
Marttaliitto ry
Mikkelin kehitysmaayhdistys ry
Nakurun lapset ry
Nuoren Keskustan Liitto ry
Nuorten Kotkain Keskusliitto
Näkövammaisten Keskusliitto ry
Operaatio Mobilisaatio ry
Opettajien Lähetysliitto ry
Opiskelijoiden Lähetysliitto
Pelastakaa Lapset ry
Plan Suomi säätiö
Psykologien sosiaalinen vastuu ry
Rauhankasvatusinstituutti ry
Reilun kaupan puolesta ry
Sosiaalidemokraattiset nuoret ry
Sosiaalidemokraattiset opiskelijat SONK ry
Suomen Ammattiliittojen Solidaarisuuskeskus SASK ry
Suomen Caritas ry
Suomen Inter Press Service ry.
Suomen Kristillinen Lääkäriseura
Suomen Kristillisdemokraattiset (KD) Nuoret ry
Suomen luonnonsuojeluliitto ry
Suomen Lähetysseura ry
Suomen Nuorisoyhteistyö - Allianssi ry

Suomen nuorten ja opiskelijoiden YK-liitto SYKLI ry
Suomen OneWorld -portaaliyhdistys
Suomen Pakolaisapu
Suomen Partiolaiset
Suomen Punainen Risti
Suomen Rauhanliitto
Suomen Rauhanpuolustajat ry
Suomen Tinku ry
Suomen UNICEF
Suomen UNIFEM
Suomen World Vision ry
Suomen YK-liitto
Suomen ylioppilaskuntien liitto ry
Suomi - Etelä-Afrikka seura ry
Suomi - Tansania Seura
Suomi-Sambia seura
Suomi-Namibia -seura ry
Taksvärkki ry
Tampereen YK-yhdistys, TAYK-Yhdistys
Tampereen yliopiston ylioppilaskunta
Tekniikka elämää palvelemaan ry TEP
TOIVALA-SÄÄTIÖ
Turun Maailmankauppayhdistys ry
Tyynenmeren Saarten Ystävyysseura ry.
UNDP Nordic Office
Unioni, Naisasialiitto Suomessa ry
Vammaisjärjestöjen kehitysyhteistyöyhdistys, FIDIDA
WaterFinns ry
Vesaisten Keskusliitto
Vihreiden nuorten ja opiskelijoiden liitto - ViNO
Väestöliitto
Vähemmistöryhmien tukijärjestö Omega